

Seat No. : _____

LD-120

April-2014

B.A., Sem.-VI

CC-311 : Psychology

(Research Methods in Psychology-2)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નિરીક્ષણનો અર્થ સમજાવી, તેના પ્રકારો વર્ણવો. **14**
Explain the meaning of observation and describe various types of observation.
અથવા/OR
- (B) સર્વેક્ષણ એટલે શું ? સર્વેક્ષણના આયોજનની મુખ્ય સમસ્યાઓ વિશે ચર્ચા કરો.
What is Survey ? Discuss the chief problems arising during planning of a survey.
2. (A) પ્રશ્નાવલી એટલે શું ? પ્રશ્નાવલીની રચનાના સામાન્ય સિદ્ધાંતો સમજાવો. **14**
What is a Questionnaire ? Explain the common principles of constructing a Questionnaire.
અથવા/OR
- (B) પ્રશ્નાવલી એટલે શું તે જણાવી, પ્રશ્નાવલીના પ્રશ્નોના વિષયવસ્તુનું વર્ણન કરો.
Explain what is a Questionnaire and describe the subject matter (content) of Questions in a Questionnaire.
3. (A) સર્વેક્ષણ મુલાકાતનો અર્થ અને સ્વરૂપ સમજાવી તેના વિવિધ પ્રકારો વર્ણવો. **14**
Explain the meaning and nature of a survey interview and describe various types of survey interview.
અથવા/OR
- (B) મુલાકાત લેનાર અધિકારીની પસંદગી અને તાલીમની પ્રક્રિયા વર્ણવો.
Describe the process of selection and training of the Interviewing Officer (Interviewer).

4. (A) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી એટલે શું તે જણાવી, તેના વિવિધ પ્રકારો વર્ણવો. 14

Explain what is a Psychological Test and describe various types of Psychological Tests.

અથવા/OR

- (B) સંશોધન અહેવાલમાં સમાવવામાં આવતા મુદ્દાઓ ચર્ચો.

Discuss the points to be included in a Research Report.

5. (A) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 7

State whether the following statements are True or False :

- (1) મનોવિજ્ઞાનમાં પ્રાયોગિક અને વર્ણનાત્મક બન્ને પદ્ધતિઓનો વર્તનના અભ્યાસ અને વિશ્લેષણ માટે ઉપયોગ કરાય છે.

Psychology uses both experimental and descriptive methods to study and analyze behaviour.

- (2) સર્વેક્ષણ અને મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓ મનોવિજ્ઞાનની પ્રાયોગિક પદ્ધતિઓ છે.

Survey and Psychological tests are experimental methods of Psychology.

- (3) સર્વેક્ષણના મુખ્ય બે હેતુઓ છે : વર્ણનાત્મક અને સ્પષ્ટીકરણાત્મક.

The two chief purposes of survey are : Descriptive and Explanatory.

- (4) વ્યક્તિત્વ માપનના હેતુથી શોધાયેલ પ્રશ્નાવલીની શરૂઆત પ્રખ્યાત મનોવૈજ્ઞાનિક વુડવર્થે કરી હતી.

The famous psychologist Woodworth was the first to use Questionnaire for the purpose of measuring personality.

- (5) પ્રશ્નાવલીમાં પ્રશ્નોની ભાષા સરળ અને ઔપચારિક હોવી જોઈએ.

In a questionnaire the questions should be constructed in simple and formal language.

- (6) મુલાકાત પદ્ધતિમાં મુલાકાત આપનાર વ્યક્તિ તાલીમબદ્ધ હોવી જોઈએ.

In the Interview method, the interviewee should be trained.

- (7) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનો મુખ્ય આશય વ્યક્તિના વર્તનનું નિદાન અને ભવિષ્યકથન કરવાનો છે.

The Chief objective of psychological tests is to diagnose and predict an individual's behaviour.

(B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

Fill in the blanks with the correct option :

(1) સમાજશાસ્ત્ર, નૃવંશશાસ્ત્ર તેમજ અર્થશાસ્ત્ર જેવાં સામાજિક વિજ્ઞાનો _____ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે.

- (a) સર્વેક્ષણ (b) પ્રયોગાત્મક

Social Sciences like Sociology, Anthropology and Economics use _____ method.

- (a) survey (b) experiemental

(2) નિરીક્ષણ એક _____ પ્રક્રિયા છે, જેમાં સૌપ્રથમ ઉદ્દીપકો પ્રત્યે જ્ઞાનેન્દ્રિયોની પ્રતિક્રિયા દ્વારા સંવેદનો ઉદ્ભવે છે.

- (a) માનસિક (b) શારીરિક

Observation is a _____ process where in initially sensations are generated due to the response of sensory organs to a stimulus.

- (a) mental (b) physcial

(3) પ્રશ્નાવલીનો પ્રથમ ઉપયોગ _____ ના સમયે થયો હતો.

- (a) પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ (b) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ

The Questionnaire was first used during the _____.

- (a) First World War (b) Industrial revolution

(4) પ્રત્યેક વ્યક્તિ જે પ્રશ્નોનો જુદો-જુદો અર્થ કરે એવા પ્રશ્નોને _____ પ્રશ્નો કહે છે.

- (a) અસ્પષ્ટ (b) સંદિગ્ધ

Questions understood differently by each person are called _____ questions.

- (a) vague (b) ambiguous

(5) પ્રશ્નાવલીમાં પ્રશ્નોનો ક્રમ સામાન્ય પ્રશ્નોથી શરૂ કરી _____ પ્રશ્નો તરફ વધવો જોઈએ.

- (a) અઘરા (b) વિશિષ્ટ

The order of questions in a questionnaire should begin with general questions to move on to _____ questions.

- (a) difficult (b) specific

(6) સફળ મુલાકાત માટે _____ માં પૂછેલા પ્રશ્નોના સાચા ઉત્તર આપવાની પ્રેરણા હોવી જોઈએ.

- (a) મુલાકાત આપનાર (b) મુલાકાત લેનાર

For an interview to be successful, the _____ should be motivated to answer correctly to all the questions asked.

- (a) interviewee (b) interviewer

(7) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી આપવાની (સંચાલન કરવાની) અને પ્રાપ્તિાંકો તારવવાની રીતની સમાનતા એટલે કસોટીની _____.

- (a) યથાર્થતા (b) પ્રમાણિતતા

_____ implies uniformity of procedure in administrating and scoring of a psychological test.

- (a) Validity (b) Standardization
